

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีวัตถุประสงค์เพื่อคำนวณค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แบบประจำ และแบบไป-กลับ ที่โรงเรียนใช้จ่ายในปีการศึกษา 2523 ถึง 2527 แบ่งออกเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวค่าน้ำค่าเนินการและค่านลงทุน เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่าน้ำค่าเนินการของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ระหว่างโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ในประเภทเดียวกัน และเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่าน้ำค่าเนินการ และค่านลงทุนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แต่ละประเภทของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แบบประจำ

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในแต่ละปีการศึกษา และตัวอย่างประชากร คือ ค่าใช้จ่ายรายหัว ตั้งแต่ปีการศึกษา 2523 ถึง 2527 ซึ่งถือเป็นตัวอย่างของคาบเวลาที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย และจำนวนนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ การเก็บรวบรวมข้อมูลค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนใช้จ่ายได้จากกองการศึกษาพิเศษ กองแผนงาน หนังสืองบประมาณประจำปี 2523 ถึง 2527 กรมสามัญศึกษา และบันทึกทางการเงินของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั้ง 20 โรงเรียน

การคำนวณค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แบบประจำ และแบบไป-กลับ ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ยและขอบเขตแห่งความเชื่อมั่นที่ 95 % การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่าน้ำค่าเนินการของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ระหว่างโรงเรียน ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ประเภทประจำเขตการศึกษา และประเภทชาวเขา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยวิธี The Friedman Two-Way Analysis of Variance By Ranks ส่วนการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายหัว

นักเรียนค่านำเนินการของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ระหว่างโรงเรียน ของโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ประเภทสำหรับบุตรผู้้วยด้วยโรคเรื้อนใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านำเนินการ และค่านลงทุนของ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แต่ละประเภทของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แบบประจำ ทั้งแต่ปีการศึกษา 2523 ถึง 2527 โดยใช้กราฟเส้น

ขอคนพบ

1. ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แบบประจำ มีค่าเฉลี่ยปีละ $8,536 \pm 1,507$ บาท ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ค่าใช้จ่ายรายหัว นักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ประเภทประจำเขตการศึกษา ประเภทชาวเขา และประเภทสำหรับบุตรผู้ถูกภัยคุกคามจากผู้ออกการร้าย มีค่าใช้จ่ายรายหัวเฉลี่ยปีละ $8,319 \pm 1,393$ บาท, $9,663 \pm 1,584$ บาท และ $6,437 \pm 2,229$ บาท ตามลำดับ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เมื่อแยกออกเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียน ค่านำเนินการ และค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านลงทุน ปรากฏว่า

1.1 ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านำเนินการของโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์แบบประจำ มีค่าเฉลี่ยปีละ $6,964 \pm 1,335$ บาท ที่ระดับความเชื่อมั่น ที่ 95 % ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียน ค่านำเนินการของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ประเภทประจำเขตการศึกษา ประเภทชาวเขา และประเภทสำหรับบุตรผู้ถูกภัยคุกคาม จากผู้ออกการร้าย มีค่าเฉลี่ยปีละ $7,306 \pm 1,332$ บาท, $6,266 \pm 1,353$ บาท และ $5,657 \pm 1,832$ บาท ตามลำดับที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

1.2 ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านลงทุนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แบบประจำมีค่าเฉลี่ยปีละ $1,572 \pm 367$ บาท ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ค่า ใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านลงทุนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ประเภทประจำเขต การศึกษา ประเภทชาวเขา และประเภทสำหรับบุตรผู้ถูกภัยคุกคามจากผู้ออกการร้าย มีค่าเฉลี่ยปีละ $1,013 \pm 322$ บาท, $3,397 \pm 687$ บาท และ 780 ± 604 บาท ตามลำดับที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

2. ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แบบไป-กลับ หรือโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ประเภทสำหรับบุตรผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อน มีค่าเฉลี่ยปีละ $3,616 \pm 1,728$ บาท ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % แยกเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียน คำนวณค่าเงินการ และค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านลงทุนมีค่าเฉลี่ยปีละ $3,334 \pm 1,525$ บาท และ 282 ± 508 บาท ตามลำดับที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

3. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ประเภทประจำเขตการศึกษา แต่ละโรงเรียน มีค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านคำนวณการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05

4. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ประเภทชาวเขา แต่ละโรงเรียนมีค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านคำนวณการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

5. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ประเภทสำหรับบุตรผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อน 2 โรงเรียน มีค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านคำนวณการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

6. จากกราฟเส้น ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านคำนวณการ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2523 ถึง 2527 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แบบประจำแต่ละประเภทแตกต่างกัน โดยค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียน ของประเภทประจำเขตการศึกษาสูงสุด และประเภทชาวเขาสูงกว่าประเภทสำหรับบุตรผู้ถูกภัยคุกคามจากผู้อพยพตามลำดับ โดยตลอดทุกปีการศึกษา

7. จากกราฟเส้น ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านลงทุน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2523 ถึง 2527 ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แบบประจำแต่ละประเภทแตกต่างกัน โดยค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียน ของประเภทชาวเขาสูงสุดทุกปีการศึกษา และประเภทประจำเขตการศึกษาสูงกว่าประเภทสำหรับบุตรผู้ถูกภัยคุกคามจากผู้อพยพ เฉพาะปีการศึกษา 2523 ถึง 2525 เท่านั้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แบบประจำ ($8,536 \pm 1,507$) มีค่าสูงกว่าแบบไป-กลับ ($3,616 \pm 1,728$) ประมาณสองเท่า เนื่องจากแบบประจำ รัฐต้องจ่ายเป็นค่าอาหารวันละ 3 มื้อ เครื่องนุ่งห่ม

เครื่องเขียนแบบเวียน ที่อยู่อาศัยโดยมีหอนอนพร้อมเครื่องนอน มีเรือนพยาบาล ส่วนแบบไป-กลับ รัฐบาลเป็นค่าอาหารเฉพาะมือเพียง เครื่องเขียนแบบเวียน โดยไม่ต้องจัดที่อยู่อาศัยให้ จึงทำให้ค่าใช้จ่ายต่ำกว่า

2. ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่าน้ำค่าเนิการของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แบบประจำ (6,964 ± 1,333) สูงกว่าแบบไป-กลับ (3,334 ± 1,525) ประมาณ 2 เท่า เนื่องจากแบบประจำนักเรียนอยู่ประจำกินนอน ดังนั้นค่าใช้จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าอุดหนุนซึ่งใช้เป็นค่าอาหาร ฯลฯ จึงสูงกว่าแบบไป-กลับ ค่าใช้จ่ายค่าน้ำค่าเนิการของแบบประจำสูงสุดในหมวดอุดหนุน รองลงมา คือ หมวดเงินเดือน ครู-อาจารย์ และค่าสาค คือ หมวดค่าใช้สอย (จากตารางที่ 39 ในภาคผนวก ง)

ค่าใช้จ่ายค่าน้ำค่าเนิการของแบบไป-กลับ สูงสุดในหมวดเงินเดือนครู-อาจารย์ รองลงมา คือ หมวดค่าจ้างประจำ และค่าสาค คือ หมวดสาธารณสุข (จากตารางที่ 40 ในภาคผนวก ง)

3. ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่าน้ำค่าเนิการของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แบบประจำ (1,572 ± 367) สูงกว่าแบบไป-กลับ (282 ± 508) ประมาณ 6 เท่า เนื่องจากแบบประจำ จำเป็นต้องมีอาคารสถานที่ เช่น หอนอน เรือนพยาบาล โรงซักล้าง บ้านพักครู-อาจารย์ทุกท่าน ฯลฯ ดังนั้นค่าใช้จ่ายของแบบประจำจึงสูงกว่าแบบไป-กลับ

4. ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แบบประจำ และแบบไป-กลับ มีค่าค่าน้ำค่าเนิการ (6,964 ± 1,333 และ 3,334 ± 1,325) สูงกว่าค่าองทุน (1,572 ± 367 และ 282 ± 508) ประมาณ 4 เท่า และ 12 เท่า ตามลำดับ เนื่องจากค่าใช้จ่ายค่าน้ำค่าเนิการเป็นรายจ่ายประจำที่ต้องจ่ายอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ ค่าจ้างครู ค่าใช้สอย ค่าสาธารณสุข ค่าวัสดุ ฯลฯ เป็นต้น แต่ค่าใช้จ่ายค่าน้ำค่าเนิการ เป็นการใช้จ่ายเพื่อซื้อครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง อาคารสถานที่-เรียน เป็นการจ่ายซื้อเพียงครั้งเดียว แต่ใช้ได้นานจึงไม่ต้องจ่ายเงินในงบลงทุนแต่ละปีมากนัก จึงทำให้ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่าน้ำค่าเนิการสูงกว่าค่าน้ำค่าเนิการ

5. ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แบบประจำ (8,536 ± 1,507) และแบบไป-กลับ (3,616 ± 1,728) สูงกว่าค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนประถมศึกษา อำเภอชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี (911 ± 245) ที่ รุ่งทิพย์ เหล่าค่า ศึกษาไว้เมื่อปีพุทธศักราช 2521 ประมาณ 9 เท่า และ 4 เท่า ตามลำดับ ถึงแม้ว่าช่วงเวลาการศึกษาจะต่างกัน แต่ถาพิจารณาโดยทั่วไปแล้วจะเห็นว่า ค่าใช้จ่ายของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สูงที่สุดกว่ามาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นโรงเรียนประเภทพิเศษ ที่รัฐจัดให้กับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ ผู้อยู่ทางไกล คนยากคนจน ผู้ยากไร้ ชาวเขา ผู้ถูกคุกคามจากผู้ออกกรร้าย ชาวเรือชาวน้ำ ฯลฯ โดยรัฐบาลให้การสงเคราะห์เป็นพิเศษ ด้วยเหตุผลหนึ่ง คือ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาล กับคนกลุ่มดังกล่าว ซึ่งส่งผลถึงความมั่นคงของสังคม และความมั่นคงแห่งชาติ ทั้งในด้านการเศรษฐกิจ การเมือง การทหาร ดังนั้นถึงแม้ว่าการจัดการศึกษาสงเคราะห์จะมีค่าใช้จ่ายสูง แต่ก็ควรจะพิจารณาถึงผลที่ได้รับด้วย

เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กับค่าใช้จ่ายรายหัวที่รัฐบาลต้องจ่ายให้กับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ของรัฐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายและการลงทุนในมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยเอกชน เมื่อปีพุทธศักราช 2528 ค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลต้องใช้งบประมาณแผ่นดิน สนับสนุนมหาวิทยาลัยของรัฐคิดเป็นรายหัวนักศึกษาต่อปีของทุกมหาวิทยาลัย ยังสูงกว่าค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลสงเคราะห์ให้แก่เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา ทั้งที่ การศึกษาระดับอุดมศึกษา ผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาจะตกแก่ผู้เรียน มากกว่าส่วนรวม แต่การจัดการศึกษาสงเคราะห์นั้น นอกจากจะมีผลต่อความมั่นคงแห่งชาติดังกล่าวแล้ว ผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษายังตกแก่สังคมส่วนรวม มากกว่าตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าจะนำมาพิจารณากันต่อไป

6. ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านักเรียน ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แต่ละโรงเรียนของประเภทประจำเขตการศึกษา และของแต่ละประเภทของแบบประจำ แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีแผนปฏิบัติการ โครงการประจำปีการศึกษา ตลอดจนกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกัน

จึงทำให้ค่าใช้จ่ายค่าเงินการ อันได้แก่ ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ฯลฯ แยกต่าง และถึงแม้ว่า รัฐมีนโยบายจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับแต่ละโรงเรียนเท่าเทียมกัน แต่ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณยังใช้ข้อมูลส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณ ที่โรงเรียนได้รับและรัฐบาลรับทราบมาพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนด้วย ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการเงินนอกงบประมาณของบางโรงเรียนไม่สามารถที่จะทราบได้ เพราะไม่มีการจดบันทึกไว้ และเงินนอกงบประมาณของแต่ละโรงเรียนจะแตกต่างกันไปตามความสามารถของผู้บริหาร ความสำคัญของท้องถิ่น และการที่แต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันในเรื่องสถานที่ตั้ง และการคมนาคม ทำให้ค่าใช้จ่ายที่ต่องใช้การติดต่อกับราชการ ค่าใช้จ่ายในการค่าเงินการค่านอื่น ๆ แยกต่างกันน้อย

7. ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านค่าเงินการของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แต่ละโรงเรียนของประเภทชาวเขา และประเภทสำหรับบุรุษผู้ช่วยวัยโรคเรื้อนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเนื่องจากแผนปฏิบัติงาน โครงการประจำปี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ของแต่ละโรงเรียนไม่แตกต่างกัน และอาจเนื่องจากนโยบายการจัดสรรงบประมาณของรัฐ และเงินนอกงบประมาณดังกล่าวไว้ในข้อ 6 ซึ่งน่าจะมีการศึกษาต่อไป

8. ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียนค่านลงทุนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แบบประจำแต่ละประเภทแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีแผนปฏิบัติการ โครงการประจำปีการศึกษา ตลอดจนกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกัน ทำให้ค่าใช้จ่ายหมวดค่าครุภัณฑ์แตกต่างกัน นอกจากนี้สภาพและเวลาการใช้ประโยชน์ของอาคารสิ่งก่อสร้างของแต่ละโรงเรียนแตกต่างกัน อาคารสิ่งก่อสร้างชำรุดต้องมีการซ่อมแซม หรือหมดอายุการใช้งานต้องรื้อถอน และทำการสร้างใหม่ ทำให้ค่าใช้จ่ายค่านลงทุนของโรงเรียนนั้นสูงกว่าโรงเรียนอื่น ๆ และอาจเนื่องมาจากเงินนอกงบประมาณแผ่นดินที่ไม่ได้นำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยเรื่องนี้ได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนใช้จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินเท่านั้น เนื่องจากเงินนอกงบประมาณอื่น ๆ ที่โรงเรียนได้รับบาง-

โรงเรียนไม่สามารถทราบได้ เพราะโรงเรียนไม่ต้องการเปิดเผยหรือไม่มีการจดบันทึกไว้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ถ้ามีวิธีใดที่สามารถจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณของโรงเรียนได้ ควรจะมีการหาค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนใช้จ่ายจากงบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณแผ่นดินด้วย เพราะจะทำให้ทราบถึงค่าใช้จ่ายที่แท้จริงในการลงทุนทางการศึกษาของรัฐในการจัดการศึกษาสงเคราะห์

2. การจัดการศึกษาสงเคราะห์ เพื่อสร้างความเข้าใจที่กระหว่างชนกลุ่มน้อยกับรัฐบาล รัฐจัดบริการให้นักเรียนในค่านที่อยู่ อาหาร เสื้อผ้า เครื่องเรียน ฯลฯ ซึ่งต้องใช้งบประมาณแผ่นดินสนับสนุนมากกว่าโรงเรียนทั่วไป และยังไม่มีการศึกษาวิจัยถึงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ตลอดจนทัศนคติของชนกลุ่มน้อยที่มีต่อรัฐบาล ในเรื่องการจัดการศึกษาสงเคราะห์เลย จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจจะศึกษาต่อไป

3. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แบบประจำมีลักษณะแตกต่างจากโรงเรียนประถมศึกษาทั่ว ๆ ไป น่าจะมีการศึกษาถึงความแตกต่างของนักเรียนของโรงเรียนทั้งสองลักษณะในเรื่อง ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การปรับตัวทางสังคม ฯลฯ

4. ความสำเร็จเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ควรจะมีการศึกษาวิจัยถึงบทบาทของการจัดการศึกษาสงเคราะห์ในปัจจุบัน และอนาคตด้วย

5. ควรมีการศึกษาถึงความจำเป็น และปัญหาในการขยายระดับการศึกษาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จากระดับประถมศึกษา ถึงระดับมัธยมศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย